

Budapesti Lantos Kórus

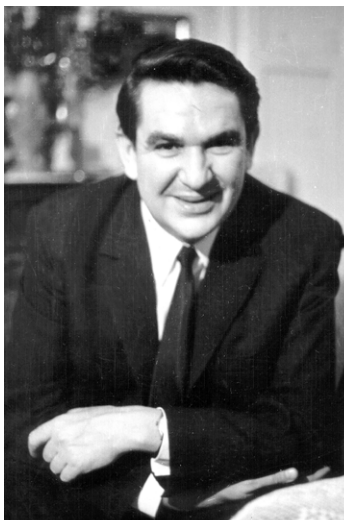
Ünnepélyes névadó kórusünnepre gyűlt a közönség

2017 március 26-án este a Budapesti Music Center nagytermébe.

Lantos Rezső Liszt díjas karnagy születésének 90.,

halálának 40. évfordulója alkalmából tartották az

Emlékkoncertet

Lantos Rezső – akit mindig mindenki, a nála idősebbek is csak *Rudi bácsinak* szólítottak – 1927-ben született Mekenyeesen. 1950-ben fejezte be tanulmányait a Zeneakadémián karvezetés és orgona szakon, többek között Kodály Zoltán és Bárdos Lajos tanítványaként. Abban az évben alapította meg azt az énekkart, amelynek 1957-től lett vezető karnagya.

1961-ben, az első Debreceni Bartók Béla Nemzetközi Kórusversenyen első díjat nyert énekkarával Bárdos Lajos számára írt remekművével, a II. Népdalrapszódiaival. Ezután nem volt olyan verseny vagy fesztivál, ahol elindult, és ne első díjjal tért volna haza (Hága, Arezzo, Várna, Llangollen, Tolosa).

Debrecent követően Bárdos tanár úr számtalan nagy vegyeskari művét írta számára és kórusa számára, rajta kívül a kor kortárs zeneszerzői közül is sokan ajánlották neki műveiket. 1957-től kezdve a Magyar Állami Népi Együttes zenekarának karnagyaként jelentős sikereket ért el Európa, Észak- és Dél-Amerika országaiban. Nevét számos hangverseny és hangfelvétel sikere tette ismertté. Emlékét máig őrzi az a több mint 50 kórus- és zenekari mű, amelyet szerzőjük kifejezetten neki, illetve kórusának vagy zenekarának ajánlott. Szívéhez legközelebb a népzene, a népdal állt, de éppoly kiválóan adta elő pl. Mozart: Requiemjét, mint a veretes, igen nehéz vers-megzenésítéseket, vagy a legegyszerűbb népdalfeldolgozásokat. Ars poeticája volt: nincs fontos vagy kevésbé fontos koncert, csak koncert van! Ez éppúgy jellemző volt a törökszentmiklósi tornateremben megtartott filharmóniai ifjúsági koncertekre, mint a zeneakadémiai hangversenyekre vagy a külföldi fellépésekre. 1970-ben Liszt Ferenc díjjal tüntették ki.

Generációk fordultak meg a próbáin, az első énekesek lányaikat, fiaikat küldték az énekkarba, mihelyt lehetett. 1977-ben bekövetkezett

korai és váratlan halála pótolhatatlan űrt hagyott maga után, csak felesége, karnagy-társa *Lantos Edit* helytállásának volt köszönhető, hogy az énekkar nem oszlott szét. Kórusépítő munkája, közösségteremtő szellemisége, embersége azonban ma is elevenen él.

1998-ban jött létre a nevét viselő *Emlékalapítvány*, amely céljául tűzte ki, hogy elősegítse a magyar kórusmozgalom fejlődését és Lantos Rezső emlékének ápolását. Ebből a célból Lantos Rezső-díjat adományoz a Debreceni Bartók Béla Nemzetközi Kórusversenyen, a Kodály Zoltán Magyar Kórusversenyen, valamint a Budapesti Nemzetközi Kórusversenyen. Kezdeményezésére 2002-ben a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem és a Magyar Kórusok és Zenekarok Országos Szövetsége közösen létrehozta a Lantos Rezsőről elnevezett karvezető versenyt, amelyen egyetemi, főiskolai hallgatók és frissen végzett diplomások vehetnek részt, azóta a versenyt minden évben megrendezik.

Az est kiváló műsorközlője, a kórus tagja **Vass Róbert** volt. A megjelenteket *Légrádi Ferenc*, a Lantos Rezső Alapítvány kuratóriumi elnöke köszöntötte. Azt követően vette kezdetét a Lantos-díjas karnagyok és kórusaik hangversenye, négy vendégkórus szerepelt.

Elsőként a 2015-ben Lantos-díjat nyert **Johannes Marsovszky** és kamarakórusa előadása következett. Az 1994-ben. Münchenben született ifjú 2000-tól 2009-ig Budapesten végezte iskolai tanulmányait. Közben 2007-től a Münchener Gärtnerplatz-színház gyermekkórusnak tagja lett. 2009-től a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola és Gimnáziumban folytatta tanulmányait zongora és szolfézs/zeneelmélet tanszakokon. 2013-ban felvették a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem karvezető tanszakára,

A most fellépő kamarakórus tagjai énekeltek 2 évvel ezelőtt a karvezetés diplomakoncertjén. Azóta tervezik, hogy együtt maradva, kamarakórusként folytatják a közös muzsikálást, a név-választás még hátra van.

Műsoruk: Johann Christoph Bach két motettája:

Mit Weinen hebt sich's an;

Es ist nun aus mit meinem Leben.

Csellón közreműködött: *Matuska Flóra*.

Vezényelt: *Johannes Marsovszky*

A következő fellépő együttes a **Vörösmarty Leánykar**, karnagyuk *Gyombolai Bálint*, aki 2015-ben a Budapesti Nemzetközi Kórusversenyen nyerte el a Lantos Rezső Alapítvány által felajánlott Karnagy Külföldi Díjat. Párkai István tanítványaként 2009-ben kiváló minősítéssel diplomázott a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem ének-zenetanár, karvezetés szakán. 2012-től a budapesti Vörösmarty Mihály Ének-zenei Nyelvi Általános Iskola és Gimnázium tagozatvezető énektanára és karnagya. Az iskola az egyik ismert magyar zenepedagógiai műhely, bemutató óráit rendszeresen látogatják külföldi énektanárok és karnagyok. 2015-től a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kecskeméti Kodály Intéze-

tének is tanára. 2007 óta állandó előadója és vendégkarnagya a Szerbiában évente megrendezett, magyar kisebbség részvételével működő Szórvány Kórustábornak.

Műsoruk: Ligeti György: Idegen földön c. ciklusából az 1., 2., 4. tétel; Tóth Péter: Átok dal; Kodály Zoltán: Pünkösödölő
Vezényelt: *Gyombolai Bálint*.

A következő fellépő együttes, a váci **Vox Humana Énekkar**. 1938-ban alakult az énekkar Sümegh Miklós vezetésével, majd 1942-től 1999-ben bekövetkezett haláláig, 57 éven keresztül *Maklári József* Liszt-díjas karnagy állt az énekkar élén, aki Lantos Rezső évfolyamtársa, jó barátja volt a Zeneakadémián. Jelenlegi karnagyuk, *Sándor Bence*, aki a 2009-es Karvezető versenyen elnyerte a Lantos-díjat és a közönség díját is. Felsőfokú zenei tanulmányait a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Budapesti Tanárképző Intézetében, majd a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karán végezte. 2009-ben szerzett szolfézs-zeneelmélet tanár, karvezető szakos egyetemi diplomát, illetve ezzel párhuzamosan a Miskolci Egyetem Bartók Béla Zeneművészeti Intézetének magánének szakán is diplomázott. 2009-től a Zeneakadémia Doktori Iskolájának karvezetés szakos hallgatója, és a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kar tanára, és a Váci Vox Humana énekkar másodkarnagya, illetve a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kar Vegyeskarának karnagya. 2011-től a Váci Vox Humana Énekkar karnagya. Hazai kórusversenyeken több ízben első helyezést és karnagyi különdíjat kapott.

Műsoruk: Eric Whitacre: Sleep; Kodály Zoltán: Mátrai képek.
Vezényelt: *Sándor Bence*

A szereplő negyedik vendégkórus a **Városminor Kamarakórus**, karnagyuk *Ney Andrea*, aki 2013-ban a Budapesti Nemzetközi Kórusversenyen nyerte el a Lantos Rezső Alapítvány karnagyi különdíját. *Ney Andrea* zenész családból származik. Középfiskolai tanulmányait a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola és Gimnáziumban végezte szolfézs, majd oboa tanszakon. Meghatározó zenei élményei közé tartoznak az ekkor előadott oratorikus művek, melyekben először kórustagként, később oboistaként szerepelhetett. 1998-ban felvették a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Középfiskolai Énektanár és Karvezetés tanszakára, ahol Szabó Sipos Máténál és Horváth Gábornál tanult karvezetést. A zeneakadémiai évek alatt aktív hallgatóként részt vett Simon Carrington, Josep Vila és Frieder Bernius vezénylet kurzusain. 2004 óta a Fővárosi Fazekas Mihály Gyakorló Gimnáziumban tanít ének-zenét és vezeti a gimnáziumi vegyeskart 2010 óta a Szent István király Zeneművészeti Szakközépiskola szolfézs és zeneelmélet tanára. Mindemellett három gyermek édesanyja.

Ney Andrea vezetésével 2004-ben alakult meg a Városminor Kamarakórus, amelynek tagjait az éneklés szeretetén kívül baráti és/vagy testvéri szálak valamint Budapest XII. kerülete kapcsolják össze. A kórus

repertoárja a kezdetektől fogva változatos: a reneszánsz, barokk és romantikus művek mellett számos XX. századi spirituálé- és népdalfeldolgozás, valamint jó néhány kortárs magyar és nemzetközi zenemű is szerepel. Számos hazai és külföldi kórusversenyen érték el kiváló helyezést. 2013-ban Budapesten az Interkultur által szervezett Nemzetközi Kórusversenyen, a kórus kategóriájában 1. helyezést ért el, és karnagyuk Lantos Rezső különdíjban részesült.

Műsoruk: A The Real Group énekegyüttes szerzeménye: Words, Eric Whitacre: With a lily in your hand (Garcia Lorca versére); Morten Lauridsen műve: 2. tétel a „Hat tűzmadrigál” c. sorozatból: – Quando son piu lontano, – Amikor távol vagyok szép szemeidtől; Jake Runestad: Nyon Nyon – játék a hangokkal. Vezényelt: *Ney Andrea*

Énekszóval érkezett a színpadra az utolsó szereplő, Lantos Rezső hajdani énekkarának utóda és örököse a **Budapesti Ifjúsági Kórus**.

A Kórus elődjét 1950-ben alapította *Darázs Árpád* és *Lantos Rezső*, aki korán bekövetkezett haláláig, 1977-ig állt az együttes élén feleségével, *Lantos Edittel* együtt. 1977-től 1996-ig az énekkar vezetője *Strausz Kálmán* Liszt-díjas karnagy volt. Ez alatt az idő alatt az énekkar egyre inkább állandó résztvevője lett a hazai koncertéletnek. Repertoárja döntő többségét oratorikus művek sokasága jelentette.

1996-tól az énekkar vezető karnagya *Gerenday Ágnes*, aki énekesként kezdte még Rudi bácsinál, 1986-tól pedig másodkarnagya volt a kórusnak. Ez idő óta az énekkar egyaránt énekelt oratóriumokat és a cappella műveket. Az énekkar az utóbbi években többször sikeresen szerepelt Hollandiában, Svájcban, Csehországban, Lengyelországban, Erdélyben és Ausztriában.

Az énekkar ünnepi programját elsősorban olyan művekből válogatta, amelyeket szerzőjük Lantos Rezsőnek ajánlott, vagy amelyeket ő különösen szeretett, ezen az estén többen is itt énekeltek a hajdani kórustagok közül. Az első művet Bárdos Lajos ajánlotta karnagynak és kórusának. Rudi bácsi talán erre volt a legbüszkébb, a mű írásakor az ajánlás így szólt: *A Központi Kórusnak, akik már sejtik a dal titkát* – ezt az ajánlást Bárdos tanár úr később kijavította – *akik már tudják a dal titkát. Bárdos Lajos – Babits Mihály: A dal titka.*

A felhangzott következő kórusmű, *Kersch Ferenc: Dextera Domini*, a 117. zsoltár szavainak megzenésítése egyike volt Rudi bácsi legkedvesebb darabjainak, amely után soha nem maradt el az elismerés, akár itthon, akár külföldön énekelte az énekkar. A rá való emlékezést erősíti a szöveg: „Az Úr jobbjá győzelmet aratott, az Úr jobbjá fölmagasztalt engem, nem halok meg, hanem élek, és hirdetem az Úr tetteit”.

Lantos Rezső nagyra tartotta a kiváló észt zeneszerző, *Gustav Ernesaks* kórusműveit. Az *Éji fény* egyike volt a legkedvesebbeknek, amelyhez Hegyi Imre készítette a magyar szöveget. „Oly messze tűnnek éveim, benne tűnök én is” – éneklé a kórus, de felragyog a fény és ragyog bizonynyal az ő öröksége is.

Majd egy olyan mű következett, amelynek szerzője jó barátja volt Rudi bácsinak. A történeti hűség kedvéért el kell mondani, hogy volt egy emlékkoncert 1978. március 10-én, halálának egyéves évfordulóján, erre az alkalomra írta *Szokolay Sándor: a Zengő csudaerdő* balladája c. kórusművét, ahogy ő írta: Vegyeskarra népi szövegek nyomán Lantos Rezső emlékére.

Az előadott műveket vezényelte:
Gerenday Ágnes

Ezt követően *Pribay Borbála*, a Budapesti Ifjúsági Kórus elnöke szólt a közönséghez

„Álmomban a hosszú rét mellett szömömmel csudaerdőt láték.” Ezekkel a szavakkal kezdődik a ballada, melyben népi szövegeket válogatott össze Szokolay Sándor, hogy a szavakat zenébe oltva kimondja, amit sokan kimondatlanul éreztek, és ezzel állítson barátjának örök emléket. Kedves közönségünk, kérem, engedjék meg nekem, hogy magam is ugyan-ezeket a szavakat vegyem kölcsön. Annál is inkább, mert a zúgó, zengő, zsoltáros csudahang máig szól ebben a csudaerdőben. Hiszen erdő gyászba nem borul, inkább csak továbbvirul...

Kedves Rudi bácsi!

„Szeretet volt bennem, semmivé nem lettem” – mondja a versbéli csudaerdő fejedelemfája. Életednek sok-sok ága, nincs hiába sok virága, koronája! Csudaerdőnk fejedelemfája vagy még ma is! Nagy megtiszteltetés ezért nekem, hogy a mai napon, mint a kórus elnöke, Gábor jelenlétében bejelenthetem, hogy a jövőben a te neved is büszkén viseljük, és mostantól új nevünk: **Budapesti Lantos Kórus**. A mögöttem álló csudaerdő pedig tovább virul, és reméljük, ahogy a vers mondja, mindig csak megifjul.

Gerenday Ágnes

Emlékezés

Kedves Közönség!

Kérem, engedjenek meg nekem pár személyes gondolatot!

Bárdos Lajos Nagy László versére írta Tűzszivárvány című nagy vegyeskari művét, amelyet – mint oly sok mást is – Lantos Rezső karnagnak és kórusának ajánlott. Ez a tűzszivárvány ragyogott annak a kórusnak mindennapjaiban, amelyiknek abban a szerencsében volt része, hogy keze alatt énekelhetett 27 éven keresztül.

„Míg élt, szelíden mosolygott, halkan beszélt, kórusa mennydörgött helyette és kórusa suttogta el szívének legbensőbb titkait. Nem a látványos színpadi gesztusok, hanem az összetartozás, az együttérzés varázslatában, a próbák felejthetetlen légkörében, a műért való aggodás büvöletében forrtak egyé. Elérte, amit kóruskarnagy elérhet: énekesei rajongtak érte. Egyéni előadói stílusa volt, a zeneszerzők bíztak benne, és sohasem csatlakoztak. Hazai és nemzetközi versenyek során vitte diadalra műveiket, meghatalmazott nagykövetük volt itthon és idegenben” – írta róla Lukin László tanár úr 1977-ben bekövetkezett korai és váratlan halálakor.

A kóruskarnagy, mint tudjuk, nagyon összetett személyiség kell, hogy legyen. Az alap természetesen a kiváló szakmai felkészültség – ehhez teremtettséget az Akadémia öt éve. De hogy ezzel a szakmai felkészültséggel, az elsajátított ismeretekkel, tudással, hogyan él valaki, az már a személyiség átütő erejétől függ. Hiszen hiába tudja a szakmát, ha nem tudja átadni, ha nem tudja lelkesíteni az énekeseket, akik a napi munka után, fáradtan, gondokkal telve jönnek esetleg a próbákra – akkor nem születik meg az a csoda, amiért az ember kiáll egy kórus elé, és amiért mind a mai napig az a meggyőződésem, hogy nincs szebb dolog a világon, mint énekkart vezetni.

Lantos Rezső – Rudi bácsi olyan karnagy volt, akinél ez a kettő tökéletesen ötvöződött. A sikerek, az eredmények a próbákon születnek meg, és itt mutatkozott igazából ereje. Próbái legendások voltak, hiányozni csak az hiányzott, aki nagyon beteg volt, vagy nem volt itthon, a legnagyobb büntetés volt, ha az ember nem lehetett ott a próbákon. Nem kiabált, nem volt hangos beszédű, de amit mondott, és ahogy mondta, elvárásolta énekeseit.

De a belőle sugárzó erő életben maradt. 2002-ben, a 75. születési évfordulón már olyan koncertet rendezhetett a Lantos Alapítvány a Pesti Vigadóban, ahol az öt év alatt Lantos díjban részesült karnagyok vezényelték énekaraikat.

Ez az évforduló teremtette meg a lehetőséget, hogy a díj a legméltóbb helyre kerüljön, a Zeneakadémiára, a legmagasabb szintű karnagyképzés otthonába. Köszönet illeti ezért az Akadémia vezetését, a Karvezetés tan szak vezetőjét és tanárait, hogy elfogadták ezt a felajánlást, és lehetőséget teremtettek/teremtének arra, hogy a díj egy fiatal zeneakadémista számára megteremtse a lehetőséget az elmélyült felkészülésre. Rudi bácsi ennek az intézménynek volt növendéke, és rövidre szabott élete során a Zeneakadémia számára is hírt és dicsőséget hozott, mint az öt felnevelő és kiváló munícióval ellátó alma mater számára. Egész életében a fiatalokkal szeretett dolgozni, itt van a legjobb helye, a fiatalok között.

Végezetül Bárdos tanár úr szavait szeretném idézni, aki ajánlást írt a Rudi bácsi által összeállított „Zeng az ének” c. kötethez, úgy gondolom, a költők verseiből összeválogatott szavak nemcsak az akkori kórus, hanem minden énekkar számára érvényes útmutatót jelenthetnek:

„...mert a ti lelketekben dal van, és ha dalra
fakadtok, aki hallja vele ujjong –
tudtok énekelni füttyös vidámsággal, könnyedén,
kötetlenül, mint a rigók –,
és ha énekeltek, kimosolyognak az ibolyák,
és ez a mosoly bearanyozza az életet –
tudtok énekelni mosolygó szkerccoval is, és
tudjátok hirdetni a halálon is győztes életet.
Énekeljete hát, mert az ének inség és háború
helyett békét termet és örök harmóniát.
Énekeljete hát, és legyen a szívetek táján
örökös tűz-szivárvány!”

Az immár új nevet viselő énekkar befejező számaként egy olyan művet énekelt, amelyet Rudi bácsi hajdani jó barátja, Balázs Árpád Erkel-díjas zeneszerző, Erdemes Művész az ő számára és kórusa számára komponált az 1968-as *Arezzo*i Kórusversenyre. A *Tavaszi szél* gyönyörű dala mellett a címadó népdal egyben vallomás volt menyasszonya iránt érzett szerelméről, aki szintén a kórus tagja volt és azóta is itt énekel. Balázs Árpád hűséges figyelemmel kíséri a kórus működését, részt vesz életükben annyira, hogy már megírta új művét az énekkar számára, amelyet a kórus az év folyamán be fog mutatni. Zárószámként a *Virágim, virágim* c. népdalszvit szólalt meg a **Budapesti Lantos Kórus** előadásában.

A hangverseny befejezéseként, a XX. századi magyar zenekultúra egyik legkiemelkedőbb személyiségére, *Kodály Zoltán*ra emlékezve – valamennyi fellépő kórus előadásában – csendült fel az *Esti dal*.

Márkusné Natter-Nád Klára